

הלכות שבת סימן של

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק כט]

דְּבִינָן דְּמַסְקָא לָן אִם הִיא כְּגִזְרֵי מַעֲלָם, לֹא מְחַלְלִין⁽³⁰⁾.

ליישר אבריו, כיון שלצורך כריכת התינוק מתעסקים בכך הרבה פעמים, ואילו בפלטה נעשה הישור מאליו. ועוד כתב שם, שכיון שאין בלבישת הפלטה שום שיכוך לסממנים כי א"א ליישר שינים ע"י סממנים, לכך גם מצד נדון זה המבואר לעיל (ס"י שכח ס"ק קל) אין בפלטה משום איסור רפואה בשבת. אכן, דעת הגר"ן קרליץ (חוט שני פ"ט ס"ק ב) שיתכן שהדבר אסור משום 'עובדין דחול', אמנם במקרה שמצטער כעת, מותר להלבישה.

[משנ"ב ס"ק לה]

שְׁאֵין פּוֹרְכִין אוֹתוֹ בְּחַל וְנִתְעַקְמוּ אֶבְרָיו, אָסוּר לְכַרְכוֹ בְּשֶׁבֶת⁽³⁶⁾. ולענין הליכה בברזלים המחוכרים לנעלים, דעת הגר"ן קרליץ (חוט שני ח"ד פ"ט ס"ק ב) שאין בכך משום רפואה בשבת, ואין זה דומה לליפוף התינוק שאסור, כיון שמטרת הברזלים אינה אלא להקל על ההליכה, ורק לאחר זמן יתישר הרגלים מחמתם.

ולגבי הליכה במדרסים, דעת הגר"ן קרליץ (שם) שאין בכך משום רפואה. ולגבי פיסוק רגליו של תינוק כדי שילך בצורה ישרה, הורה הגר"ן קרליץ (שם) שכיון שאין דרך לעשות זאת על ידי סממנים, אין בכך משום רפואה, ואף משום 'עובדין דחול' אין לאסור זאת, כיון שנחשב מקום צער משום שעתיד כאשר יגדל לילך בצורה שאינה ישרה, ובמקום צער לא גורו. והוסיף, שאם עושה זאת באופן שאינו ניכר, אין בזה משום 'עובדין דחול' כלל, ומותר לעשות כן אף שלא במקום צער.

[משנ"ב ס"ק לו]

וְלֹא נִגְרִינָן בְּזָה מְשׁוּם רְפוּאָה⁽³⁷⁾.

37) ואף על פי שכתב בחידושים המיוחסים לר"ן (שבת כג, א) שכשעושים כך לתינוק על פי רוב הוא מקיא דם, והרי זה 'פסיק רישא', כתב בשו"ת שבט הלוי (ח"ח ס"י פט) שבתינוק קטן נחשב הדבר כספק פיקוק נפש, ולכן התירו לעשות כן. ועוד כתב שם בטעם ההיתר, שאין זה דואי שיוציא התינוק דם, ואינו אלא רוב בלבד, ולכן אין זה נחשב כ'פסיק רישא' מדאורייתא, ועוד שכיון שאינו צריך את הדם, נחשב הדבר כ'פסיק רישא דלא ניחא ליה'.

סימן של

דיני מילה בשבת

[משנ"ב ס"ק א]

בְּשֶׁבֶת⁽¹⁾, דְּקָתִיב 'וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יְמוּל', 'בַּיּוֹם' וְאֶפְלוּ בְּשֶׁבֶת⁽²⁾.

1) ומהלך שהזמינו אותו למול במקום שיתכן שהוא יראה חילולי שבת, כתב בשו"ת אגרות משה (יו"ד ח"א ס"י קנו), שאע"פ שאסור לאדם ללכת למקום שעוברים בו איסורי תורה, מי"מ כיון שמצות מילה בזמנה היא חיוב המוטל על כל ישראל, חייב המהולל ללכת למול, ובפרט במקום שאין מהלל אחר.

וכן מהלל שהזמינו אותו למול בשבת במקום רחוק, ובעקבות זאת יגרס לו ביטול 'עונג שבת', כתב בשו"ת מנחת יצחק (ח"ב ס"י עה וח"ג ס"י לה) שמי"מ חייב הוא ללכת למול, כדי שלא תתבטל מצות מילה בזמנה. עוד צידד המנחת יצחק (ח"ב שם), שאפילו תינקות של מחללי שבת בפרהסיא, שיש לדון אם מצות מילתם דוחה שבת, מי"מ כיון שנהגו למולם בשבת, דוחה מצות מילתם את מצות 'עונג שבת', לפי שיש לחשוש שאם לא יעשה כן, יגרסו הדבר לחוטאים לבטל מצות מילה בזמנה, שיאמרו התינוק פרושים את הדבר.

ואם ידוע שמחמת המילה אנשים יחללו שבת, כגון שיבואו למקום הברית ברכב וכדו', כתב בשו"ת שבט הלוי (ח"א ס"י רה ס"י שלא, וח"ד ס"י קלד-קלה), שאף שמותר למול ילד של מחללי שבת בשבת, מי"מ מוטב לדחות את המילה למחרת. ובאופן שאם ימנע המהולל מלמול בשבת, יש חשש שהמילה תיעשה על ידי מהלל שאינו דגון, כתב בשו"ת מנחת יצחק (ח"ג ס"י לה) שמחוייב המהולל למול בשבת, כיון שבכל מקרה יחללו את השבת, וגם המילה לא תיעשה כראוי.

[משנ"ב ס"ק לא]

אָבָל מַסְפֵּק מְטַלְטְלִין קַל תִּינוּק⁽³¹⁾.

31) ומה שאסרו לטלטל תינוק בן שמונה חרשים, דעת הגר"ש אויערבך (נשמת אברהם ח"ד ס"ק ה) שמדובר בתינוק ששובב ללא תנועה ואינו בוכה כלל, אך תינוק שמתנתעע או בוכה, מותר לטלטלו.

[משנ"ב ס"ק לב]

בֵּינָן שְׁהוֹלֵף לְאִבּוֹד⁽³²⁾ כְּמוֹ מַפִּיס מְרָסָא⁽³³⁾.

32) וכן מינקת שיש לה עורף חלב ומצטערת מכך, הורה החו"א (הובא בחוט שני ח"ד פצ"א ס"ק ח) שמותר לה להוציאו במשאבה (לא חשמלית) על ידי שתכניס למשאבה (לפני השאיבה) חומר שיקלקל את החלב שישאב לתוכה. וכאשר אין לה חומר הפוגם את החלב, כתב בשו"ת אבני נור (או"ח ס"י מז) שתשאב ותרוקן את החלב לאיבוד. והוסיף הקצות השלחן (ס"י קלח ס"ק ל), שאחרי שתשאב מעט פחות משיעור כגורגרת, תשפוך את החלב כדי שלא יצטרף לשיעור. וכתב הגר"ש אויערבך (שש"כ פ"ז הע' טא) שצריך להריק החלב למקום שהולך לאיבוד, שאם לא כן שוב יצטרף לכשיעור.

וחליבה לתוך כלי, כתב בביה"ל לעיל (ס"י שכח ס"ד ד"ה ותניק) ובשעה"צ שם (ס"ק פא) שאסורה מהתורה, ואף לדעת התוספת שבת שכתב שכיון שאין זו הדרך אינו נחשב אלא מפרק כלאחר יד, כתב בשו"ת שבט הלוי (ח"ז ס"י צט וח"ח ס"י פא) שבזמנינו, שנעשתה השאיבה דבר הרגיל, יש בזה איסור תורה.

33) אמנם בביה"ל לעיל (ס"י רעח ס"א ד"ה החולה) כתב שאין להתיר מלאכה שאינה צריכה לגופה אלא במקום צער של רבים, ולא במקום צער של יחיד. וראה מה שכתבנו לעיל (ס"י שכח ס"ק צ).

[משנ"ב ס"ק לד]

לִישָׁב בְּיַד חֵלִיזֹת שֶׁל שְׂרָרָה אַחַת עַל חֶבְרָתָהּ⁽³⁴⁾, דְּמִחְזִי כְּבוֹנָה⁽³⁵⁾.

34) ולענין חילוף עצמות האצבעות, שרגילים בני אדם לעשות בידיהם, כתב האשל אברהם (בוטשאטש) שמותר לעשות כן, לפי שאין זה דומה לסיידור עצמות התינוק, כיון שלא שייך בזה בנין. והוסיף, שאף ממידת חסידות אין להימנע מכך, שהרי אין לנו אלא מה שאסרו חז"ל.

35) ולענין לבישת פלטה ליחור שינים, דעת הגר"ש אויערבך (מאור השבת ח"א מכתב יב אות ג) שאין זה דומה לישוב חוליות השדרה שאסרו הפוסקים כמבואר כאן, ששם ניכר הדבר שהוא מותקן, משא"כ בפלטה ליחור שינים, שהתיקון אינו ניכר אלא נעשה מאליו. והוסיף הגר"ש אויערבך (שש"כ פ"ד הע' ק"א ובח"ג שם) שאף אין לדמות פלטה למה שאסר המשנ"ב להלן (ס"ק לה) לכרוך תינוק בבגדים כשאינו רגיל בכך כדי

הַלְבוּת שַׁבַּת סִימָן שֶׁל שְׁלֵא

קַעֲב בְּאֵר הַגּוֹלָה

מ שֶׁם תּוֹסֵפוֹת
וְהָרִאשׁוֹנִים נ בְּכַתְּוֵתָא
וְשֶׁם שֶׁם תּוֹסֵפוֹת
וְרִאשׁוֹנֵי וְנִבְנִי וְנִבְנִי
בְּחֻלֵּק ט ע שֶׁם קִיבֵּי
וְקִיבֵי שֶׁשֶׁת וְכִפְרוֹשׁ
וְרִשׁוֹ פ שֶׁם קִיבֵּי
צ כִּפְרוֹשׁ וְנִבְנֵי וְנִבְנֵי
לְהָא רִבֵּי שֶׁשֶׁת לְעִיל

בֶּן שְׁמוּנָה, (כט) אֵין מַחְלִיין עֲלֵיו (ל) אֶלֶּאֱא־אִם־בֶּן גְּמָרו שְׁעָרו וְצִפְרָנְיוֹ: ח יְנוֹלֵד לְשְׁמוּנָה, (לא) אוֹ סֶפֶק בֶּן שְׁבַעָה אוֹ בֶּן שְׁמוּנָה שְׁלֵא גְמָרו שְׁעָרו וְצִפְרָנְיוֹ, אִסּוּר (י) לְטַלְטְלוּ, אֲבָל אִמּוֹ שׁוּחָה עֲלֵיו וּמִינְיָתוֹ מִפְּנֵי צַעַר הַחֲלָב שְׁמִצְעָרָה, וְכֵן הִיא בְּעֶצְמָה כּוֹלָה (לב) לְהוֹצִיא בְּנֵיהָ הַחֲלָב הַמְצַעַר אוֹתָהּ: ט (לג) מִיִּשְׂרָאֵל אֲבָרֵי הַנֹּלֵד (יב) שְׁנֵתְפָרְקוּ (יד) מִמְחַמַּת צַעַר הַלְּבָדָה: י (ט) מִתָּרֵי לְכַרְכוֹ בְּבָגְדָיו (לה) *שְׁלֵא (יג) יִתְעַקְמוּ אֲבָרָיו: יא *אִם נִפְלָה עָרְלַת גְּרוֹן הַנֹּלֵד, (לו) מִתָּרֵי לְשׁוֹם אֲצַבַּע לְתוֹף פִּיּו וְלִטְלַק הָעָרְלָה לְמִקּוּמָה אֶף־עַל־פִּי שְׁפַעֲמִים שְׁמַקִּיא:

שְׁלֵא דִינֵי מִילָה בְּשַׁבַּת, וְבוּ י' סְעִיפִים:

א *עוֹשִׂים כָּל צְרָכֵי מִילָה (א) בְּשַׁבַּת, מוֹהֲלִין *וּפּוֹרְעִין (ב) וּמוֹצְצִין וְנוֹתְנִין עֲלָיו (ג) כַּמוֹן: א שַׁבַּת קִיבֵּי מִשְׁנָה

בְּאֵר הֵיטֵב

אח"כ אסור, טור והאחרונים, ע"ש: (יג) יתעקמו. וברא"ש פ"ז כתב דאפלו לכרכו לישר אבריו שרי לעולם, ומשמע דבתינוק שאין כורכין אותו בחל ונתעקמו אבריו אסור לכרכו בשבת, מ"א:

בְּאֵר הַלְבָּה

ויש לומר, דאי תנה מתוך לה בן הוי מקשה לה מבריתא קמימא דאמר שם 'ערלתו וראי דוחה את השבת ולא ספק דוחה את השבת'. אכן מדברי הרמב"ם שלא העמיק דין זה רק בהלכות מילה משמע דסובר דברכות זו רק לענין מילה מתנא. ונהנה בפה"ג הלכות מילה לענין ספק בן שמונה פתב בתיא: ולענין אהלי שבתא מחללין מספקא, דאמרינן כל ספק נפשות להקל, וגם העטור בהלכות מילה מביא דבריו לפסק הלכה, וכפי הנראה שם גם כן האי גאון פתב כן, והעטור לא פליג עליו שם כי אם הוסיף דהיכי דגמרי צפרניו אפלו פרש משה תכף גם זה בכלל ספק, דאמרינן אשתחויי אשתחי, וכן המאירי שם בדרף קלו פתב גם כן כל דברי ביה"ג וכתב: אמנם לענין לחלל שבת פלי עלמא מודו דמחללין, עין שם, וכן בספר האשכול כשהעתיק הבריתא דספק בן שבעה אין מחללים, פתב על זה וזה לשונו: פרדש, למיזו, ורצה לומר דלא נטעה לפרש דקאי על פל חלול, ואולם יש לדחות, דאפשר דהם מורי היכי דגמרו שערן וצפרניו [וכן משמע קצת בעטור שם, עין שם]. אבל היבא דלא גמרו, יותר מספקר לומר דהוא בן שמונה. והנה מסויגא דערבין כשבה על המשפר ומתה, והובא בסעיף ה, דמחללין מספקא להביא ספין דרף רשות-הרבים, תרין הפגן-אבריהם דהתם מירי שיערעין שבלו חדשיו. והנה עוד מביא הפגן-אבריהם שמתלי זה בשני תרעמים שהובא בחורת האדם להרמב"ן לענין עברה שהריחה, דלתיורין א' שהם דברי ביה"ג מבאר שגם בולד קדם מ' יום, דמיא בעלמא הוא, אף-על-פי-כן מחללים, ואם-כן פל-ישפן בגולד לאור העולם והוא ספק דמחללין, אף לפי מה שבאר שם הרמב"ן השעם ביושבת על המשפר דחשוב כליוד ורק הדלת נגעל בפניו, אם-כן על-פני-פניו נאמר דדוקא דכלו לו חדשיו, עין שם ונהנה דברי הפגן-אבריהם זה נאכיל לאמו ביום הכפורים, מסתמא וכלסוף תלד דאפשר דהוא אזיל לשיטתה בזה דסבר דמחללין אפלו על עברין, וכל-ישפן שם]. ולעניית דעתי לא תלוי כלל זה בזה, דאפלו לפי תרוץ זה לא קאמר שם הרמב"ן רק דבעברין לא מחללין משום דישאל אינו מצוה על העברין, ויושבת על המשפר לא מקרי עברין וכולד דמיא, מה שאין כן בגולד אפשר דגם הרמב"ן מודה דאף-על-גב דאין נהגין עליו מספקא משום ד'רשטו העדה' וגו' אף-על-פי-כן מחללין מספקא, דספק פשות להקל: ולחפך גם כן קצת ש לדחות, דהתם אם נאכיל לאמו ביום הכפורים, מסתמא וכלסוף תלד בן-קמיא וישמר שבתות הרבה ולקח התידה הוורה, וכמו שכתב הר"ן, מה שאין כן בזה שכתב נולד וחיוני שלא גמרו שערן וצפרניו, מספקא שהוא בן שמונה ולא יחנה ולמה נחלל שבת עלה. וזע, דלדברי הפגן-אבריהם הנז' תלוי זה בשני התרעמים, מפילא לפי מה שפסק הריטב"א בחדושי נדה דף מד כדעת ביה"ג דאפלו על עבר מחללין, מפילא מחללין גם על ספק בן שמונה: * שלא יתעקמו. פתב ביה"ג דבתינוק שדרה שנתפרקו אפלו אם מישכין בגדים ממש אלא על-ידי לפוף בגדים גמי אסור, ובמאירי פרק כל הכלים משמע דבלפוף בגדים בכל גוונא שרי:

* ופורעין ומוצצין. עין בתשובת בני-ציון סימן כג וכד דהמציעה דוקא בפה ולא על-ידי דבר אחר שהמציאו התופאים התלשים. ובתשובת יד-אליעזר

שְׁעָר הַצִּיּוֹן

(ז) או לענין מילה משום דמהלין לה משה-נפשו, כדאימא בגמרא קל"ו: (טו) אור זרוע ושארי פוסקים: (טז) רש"י בפרק כל הכלים וכפי גרסתו קצינו ותוספות בשם רבנו תם [וכן פתב המאירי שם]. ועין בבאור הגר"א שבאר זה ברבקה: (יז) מילא חלק השלחן-ערוך בין הא דסעיף ט להא דסעיף י שמע מנה דבשינתם הדין שנה להקל, ודלא פמגן-אבריהם: (יח) שפן דעת רש"י ותר"א ש' בסוף פרק חבית, ואף דלדעת התוספות דף קכג אין חלוק בזה וכמו שכתב הגר"א בדרבנן שומעין לטקל: (יט) מגן-אבריהם, ורצה לומר אף שכתב דהעקמו: (כ) מגן-אבריהם ו"א: (כא) עין ברמב"ן וריטב"א ומאירי וחדושי הר"ן:

אינו-יהודי עושים ע"י ישראל, פיון דאיכא סננה בדבר: (י) לטלטלו. ואגדה פתב דוקא כשבעל ופרש, אבל מספקא מטלטלין כל תינוק, וכ"כ הבי"י, מ"א, ע"ש: (יב) שנתפרקו. ודוקא ביום הלדה, אבל

מִשְׁנָה בְּרוּחָה

דנדיא לא חיי: (כט) אֵין מַחְלִיִּים. דבינן דמספקא לן אם הנה בן-קנמא מעולם, לא מחללין⁽³⁰⁾. ולא דמי להא דיושבת על המשפר בסעיף ה, דהתם מנר' דכלו לו חדשיו [מ"א]. ועין בבאור הלכה מה שכתבנו בזה: (ל) אֶלֶּאֱא־אִם־בֶּן גְּמָרו וכו'. קאי גם אבן-שמונה, כדאימא בבית-יוסף, והטעם, דאמרינן שהוא בן שבעה ואשתחויי הוא דאשתחי. ועין בבאור הגר"א ששאר בדין השלחן-ערוך בצרף עיון, ודעתו דלענין חלול שבת לא סמכין אגמרו לחוד, כי אם דוקא כששקה גם-כן פולשים יום, (יז) ורק לענין טלטול התינוק נוכח לטמון אסימנא דגמרו לחוד: ח (לא) או ספק וכו'. ונתעקמו הסכימו דדוקא כשיודע שהוא בן שמונה, כגון שבעל ופרש, אבל מספקא מטלטלין כל תינוק⁽³¹⁾: (לב) לְהוֹצִיא בְּנֵיהָ. על הארץ, (טו) דאין זה כדדך מפרק פיון שהולך לאבוד⁽³²⁾, ועוד, דהוי מלאכה שאינה צריכה לגופה דפטור, ומשום צערא לא גזרו, כמו מפסי מרסא⁽³³⁾: ט (לג) מִיִּשְׂרָאֵל. בגדים: (לד) מִמְחַמַּת צַעַר הַלְּבָדָה. פתב הפגן-אבריהם: ודוקא ביום הלדה, אבל אחר-כך אסור. אבל באמת (טו) מהרבה פוסקים משמע דאין חלוק בזה, ואפלו לאחר חדש או שני חדשים מתה, ועין בבאור הגר"א שכתב (יז) שפן גם-כן דעת השלחן-ערוך להקל בזה כמותם, ועל-יבן אין להתמיר בזה. ומכל מקום אם נתפרקה חילא של שדרה ממקומה, לכלי עלמא אסור לישוב בידו חליות של שדרה אחת על חברתה⁽³⁴⁾, דמתין כבונה⁽³⁵⁾, אם לא ביום הלדה (יח) דאי יש לצדד להקל אף בזה: י (לה) שְׁלֵא יִתְעַקְמוּ אֲבָרָיו. וברא"ש פרק יז משמע דאפלו לכרכו (יט) כדי לישר אבריו גם-כן שרי לעולם, והטעם בגמרא, משום דארתה תמיד בהכי ולא הוי פמתקן. (כ) ומשמע דאם הנה תינוק שאין כורכין אותו בחל ונתעקמו אבריו, אסור לכרכו בשבת⁽³⁶⁾: יא (לו) מִתָּרֵי. ולא גורנין בזה משום רפואה⁽³⁷⁾, (כא) דארתה דתינוק לפל ערלת לשונו ולא מחזי כרפואה:

א (לב) בְּשַׁבַּת. דקתיב "ובימים השמיני ימול", 'בימים' והמציעה בשבת⁽³⁸⁾ [גמרא]: (ב) וּמוֹצְצִין. אף-על-גב דעל-ידי המציעה הדם נתק מחבורו והניא לה חובל, אף-על-פי-כן מוצצין, משום דספקה לנלד כשלא ימץ הדם [גמרא]: (ג) כַּמוֹן. הנה דרכם לתת מין בשמים שחוק לרפואה, והוא הדין לתת אספקלית [מתקבשות] על המילה [משנה שם]. ועין לקמן בסעיף ז, אם לא

הלכות שבת סימן שלא

ב כפל זמן שלא שלק ידו מן המילה (ד) חוזר (ה) אפלו על ציצין שאינם מעפכין; שלק ידו, אינו חוזר אלא על ציצין המעפכין. ויאלו הם (ו) המעפכין, בשר החופה (ז) אפלו רב גבהה של עטרה במקום אחד: ג ידן שמונה, (ח) אם גמרו שיערו וצפרניו מלין אותו בשבת, ואם לא גמרו, אפלו אם הוא (ט) ספק בן שבעה ספק בן שמונה, אין מלין אותו בשבת, ואין צריך לומר בן שמונה ודאי. י ואם הוא (י) בן שבעה ודאי, אפלו לא גמרו שיערו וצפרניו מלין אותו (יא) (ועין ביונה דעה סימן רסו): ד ימילה שלא בזמנה (יב) אינה דוחה שבת: ה (יג) אנדרויגניוס, (יד) ונולד (ב) בין השמשות, (טו) ונולד (ג) כשהוא מהול,

באר היטב

לא נהגו עתה לראות אחר זה, ונ"ל כמ"ש הב"ח ביר"ד סימן רסד דצריך שיצאה מהול אפלו שלא בשבת קשוי, ע"ש, וה"נ אם לא נראה מהול שלא בשבת קשוי מוהלין בשבת, וצ"ע אם יש לסמוך ע"ז לחלל שבת התמונה, מגד אברהם, ע"ש. ונעץ בשי"ף ליו"ד ס"ס רס"ד. ועין יו"ד סימן רסג דאם יש עקלה כבוישה, פ"י העור נדבק מאד בפשר, דוחה שבת. ובתשובת מבי"ט ח"ג סימן פד, דאם יש בו ציצין המעפכין המילה, דוחה. ובאג"פ פ"ר דמילה כתב: נולד מהול בשבת טוב למולו ביום שלאחריו, ע"כ. משמע דס"ל דלא הוי אסורא קשפול בשבת, אך צ"ע, דהא ש"ס ערוכה בשבת קל"ה שאין דוחה

(ה) בין השמשות. עמ"א שהעלה דאם נולד רביעי שעה קדם צאת המוכבים הוי ספק, ואם נולד קדם לכן מוהלין ביום ו', ואם נולד בשבת רביעית שעה קדם הלילה מוהלין בשבת, ע"ש. והנרדב"ז סימן רפב כתב: תינוק שנולד ע"ש אחר שקיעת החמה קדם שמונה בינונים, אם העביר ספק אם נולד קדם סוף השקיעה או אחר סוף השקיעה וקדם שמונה ג' מוכבים, בין דאימא תלתא ספקי דחיה לעשירי, ע"ש. ועין בסוף ספר הנכ"י נעם גאטרס גיול ממלחמות מזנה בכל פרטי דינים ותלוקים רבים בארץ, ועין בשו"ת הבי"ח סימן קנד ומהר"ש סימן מא: (ג) כשהוא מהול. צ"ע למה

באור הלכה

היה לו פמון שחוק מערב-שבת: **ב** (ד) חוזר וכו'. דאף דגמר לחתך העקלה ובידעבד יצא ידי מצות מילה אפלו בלא אלו הציצין, מכל מקום כל זמן שלא שלק ידו מן המילה מקרי בלכתלה (ה) וכלה תדא מלתא היא, דנתנה שבת לדחות אצלה. ועין בתודשי הר"ן שכתב, דאפלו כבר שלק ידו מן החתונה והתחיל לפרע, מקרי עדין לא שלק ידו מן המילה, דמילה ופריעה תדא מלתא היא [אף כשהוא עוסק במציצה מסתפק שם אם מתר בשבת לחזור לציצין שאינם מעפכין, דולקא המציצה מקרי רק רפואה ולא צריך מילה, עין שם]. ולפי זה פשוט דאפלו אם הפורע הוא אחר, כל זמן שהוא עוסק במצוה מתר לו לראשון לחזור ולגמור את הציצין שאינם מעפכין, דלא משגחינן במה שהוא שלק ידו בין יצדדן לא נגמרה מצות מילה: (ה) אפלו על ציצין וכו'. הינו רצינות של בשר שנשארו,

סימן [נה] מתיר למצוץ בספוג, דבדוקה דיותר טוב ממציצה בפה, ואפלו בשבת יש להתיר בספוג, ע"ש [נפ"ח על או"ח]: * בין השמשות. עין במשנה בריה מה שהתקתי בשם הרדב"ו. ולא הוי ספק-ספקא, ספק יום ספק ביר השמשות, ובין השמשות גאמא הוי ספק, כתב הפרי-מגדים דאפשר משום דאוקי אחזקת מקבוצת נראה ל' מה שכתב בלוש שאפשר, משום דסבידא לה דאיתה תנזח לא אלימא בל-דך לענן דחית שבת, ונקמא מנה לענן אם נולד גלד בשבת ואין אנו יודעין אם ביום ערב שבת או בלילה ואין לנו ממי לשאל, כגון שמתה האשה וכי האי גונא, לא אמרנן דמסתמא השתא הוא דלגדה, ואפלו בחל יש לעיין, ועין מה שכתבנו [למה]. ועוד אפשר לומר, משום דשם ספק חד הוא¹⁴, וכן כתב בספר מנחת כהן, ועין בסמ"ק רצג סעיף ג בהג"ה, ויכר עמד שם בנה בתודשי רבי עקיבא איגר, עין שם. ואבן דאירנא כההוא ענינא דבין השמשות אמריה להופיר איזה דברים נחוצים לדינא, והוא ביונה דעה סימן רסב סעיף ו: אם לאלמר קטווציא הנלד ראשו¹⁵ חרץ [לפניו] גראו ג' מוכבים בינונים וכו', קשה לי הא קמא לן בשבת ל"ד דהלכה כרבי יוסי לענן תרומה, ורבי יוסי סבידא לה דשני מוכבים הוי ביה השמשות ובהרף-ינין אחר-דך יוצאין ג' מוכבים, ואם-כן בתוך כך שאחר יוצא מבית הילדת לחוץ לראות אם הוא לילה, מאי הוי אפלו אם הוא רואה ג' מוכבים בינונים, שמא השתא הוא דצא ובהרף-עין מקדם לא הוי רק שנים ולא הוי רק בין השמשות; ולא יציר דין השלמת-ערוך רק אם בעת הלדה ממש רואה שיש ג' מוכבים, כגון שהחלוץ פתוח בבית ויושב אצל החלוץ וקשטמע שהלדה הוציא ראשו הבט תוך דרך החלוץ וראה ג' מוכבים בינונים, ודחק. אמנם אם רואה לאלמר מוכבים עטנים, מסתברא דיש לסמוך דמקדם בשעת הלדה הוי בינונים, דקטנים נראין אחר שפכר הוא לילה, כדאימא שם בגמרא. ואף זה אין ברור כל-כך, דלמא הם בינונים ומקדם הוי גדולים הנראים ביום, אם לא שיש הרבה מוכבים עטנים זו בודאי יש לסמוך על זה. עוד אמריה להעיר במה שכתב בעל הדרך-התיים בדיני מילה זה לשונו: אם הוציא ראשו חוץ לפרוודו ונשתמח קצת עד שנולד כולו, ואחר-כך כשנולד כולו ראו שלשה מוכבים בינונים, אם לפי שהיו נראה להם שנהיה יום בהוצאת הראש, אין להם

(ג) בין מהעקלה (ב) ובין מעור שפורע¹⁴: (ו) המעפכין. גמ"ס בין במילה ובין בפריעה, ובנ"ל: (ז) אפלו רב גבהה. וכל-שכן רב הקפה של העטרה אף-על-פי שאינה רב גבהה (ועין ביונה דעה סימן רסד בבית-יוסף ובש"ף). ועין שם באחרונים שנתבאר מה נקרא עטרה: **ג** (ח) אם גמרו וכו'. דאף דבן שמונה בעלמא לאו בר-לקמא הוא, בנה שגמרו אמרינן האי בר שבעה הוא ונאשפתהוי אשפתיה הנלד בבטן אמו [מ"א]: (ט) ספק בן שבעה וכו'. והוא הדין ספק בן שמונה ספק בן תשעה, ותשעם בכל זה, דלא מחללינן שבת מספקא¹⁶: (י) בן שבעה ודאי. הינו שבעל אותה ופירש עד שהכרי עברה, אבל לא סמכינן לומר דמסתמא נתעברה אחר ליל טבילה או משעה שפסקה לראות דם, (ז) דאין זה הוכחה ברורה: (יא) ועין ביונה דעה וכו'. דשם מבאר דעת רמ"א, דספק בן שמונה או בן

שבעה אפלו לא נגמרו שיערו וצפרניו מלין בשבת¹⁷ ממה נפשך, דאי בר מילה הוא שפיר מהיל, ואי לא, מתפרש בכשר בעלמא הוא¹⁸, ואין בנה משום חבונה בין דהני נפל. והנה בב"ח וט"ז דעתם לפסק כהשלמת-ערוך, אבל באלה רבה הביא בשם ספר לחם משנה שהמנהג למול ספקות, וגם במאירי כתב שכן דעת כל הגאונים, וכן כתב הרדב"ז סימן לב, ונתנה ונתנה אפשה¹⁹: ד (יב) אינה דוחה. דכי כתיב "ויבוס", אשמני²⁰: ה (יג) אנדרויגניוס. הוא גלד שיש לו זכרות נכזר ונקבות כנקבה [רמב"ם פ"א מהלכות מילה]: (יד) ונולד בין השמשות. בין בין השמשות דערב שבת ובין בין השמשות דמוצאי-שבת, בשניהם אין מילתן דוחה שבת ונדחתה ליום ראשון. ומה הוא בין השמשות: (ה) יש אומרים דקרוך לרבע שעה (הוא שעה ומניח, בן בארנו לעיל בסימן רסא בבאור הלכה דבור המהולל) ש' שהוא, עין שם] קדם ליציאת ג' מוכבים בינונים הוי ספק לילה, ורביעי יוצא מכלל ספק, ואם נולד אז בשבת מוצין אותו לשבת הבאה²¹, אבל כפה פוסקים מחזירין בנה סבידא להו דמעת שנתמחה החמה מעשירי עד יציאת ג' מוכבים בינונים הוא הפל בכלל בין השמשות²², וכן כתב הבכ"י וסוף דנתפשט בן המנהג בכל צדי ארץ-ישאל, וכן כתב בספר זכר לאברהם ובספר סדר זמנים. ואפלו אם ספק לו אם נולד קדם בין השמשות או ביום בין השמשות²³, גמ"ס בן ספק הרדב"ז להחמיר דנדחה ליום ראשון, ותיבאוהו האחרונים, ועין בבאור הלכה: (טו) ונולד כשהוא מהול. פרוש, שאפלו בלא קשוי

שער הציצין

(ה) רש"י: (ג) רש"י ורמב"ם בפרוש המשנה שהיה פרק רבי אליעזר דמילה: (ד) מאירי שם בסוגיא, וכן הוא דעת רבנו תם ביבמות ע"א עמוד ב, וכן הוא גרסת בה"ג שם, וכן כתב שם הריטב"א, ובאור נודע הלכות מילה נוטה גמ"ס לדעת רבנו תם, עין שם, וכן מבאר בבית-אדם שער זה וישועה, עין שם, וכן נמצא באשכול דף קכא, עין שם במקורש שהארץ: (ד) כן כתב בה"ג ואתרוי כל הפוסקים: (ה) כן כתב המגן-אברהם, עין שם: (ו) עין לעיל בסמ"ק רסא סעיף ב במשנה בריהו ובאור הלכה:

הלכות שבת סימן שלא

ביאורים ומוספים

[משנ"ב ס"ק ד]

מִתָּר לוֹ לְרֵאשׁוֹן לְחֹזֵר וְלִגְמָר אֶת הַצִּיצִין שְׂאֵינִם מְעַכְבִּין⁽³⁾.

אלא רק באופן שאם נאמר כך לא תיחשב הפעולה כמעשה איסור, אבל במילה שלא בזמנה בשבת שהועילה המילה שכבר עשה מקצת מן המצוה ואינו מחוסר אלא הטפת דם ברית, בזה אין אומרים שלא מהני. כמו כן אין לומר שמילה זו היא 'מצוה הבאה בעבירה' שאינה נחשבת מצוה, כיון שאין במצוה עצמה עבירה, אלא רק שנגעשתה בעבירה, ואין זה מעכבו מלצאת ידי חובתו.

[משנ"ב ס"ק ה]

הֵינּוּ רְצוּעוֹת שֶׁל בֶּשֶׂר שֶׁנִּשְׁאַרְוּ, בֵּין מִהֶעֱרָלָה וּבֵין מֵעוֹר שְׁפוֹרְעָה⁽⁴⁾.

[משנ"ב ס"ק ו] ואם נולד אֶז בְּשֶׁבֶת מוֹנִין אוֹתוֹ לְשֶׁבֶת הַבְּהָאָה⁽¹¹⁾ וכו', עַד יִצְאֵת ג' פּוֹכְבִים בֵּינוֹנִים הוּא הֶפֶל בְּכָלֵל בֵּין הַשְּׂמֻשׁוֹת⁽¹²⁾ וכו', וְאֶפְלוּ אִם סִפֵּק לוֹ אִם נוֹלָד קֹדֶם בֵּין הַשְּׂמֻשׁוֹת אוֹ בְּזִמְנָן בֵּין הַשְּׂמֻשׁוֹת⁽¹³⁾.

(11) ודעת החו"א (אמרי יושר נזיקין סי' צז), שתינוק שנולד בארץ ישראל שלושים וחמש דקות לאחר שקיעת החמה, בין בקיץ ובין בחורף, נחשב הוא כנולד בלילה. והגרש"ז אויערבך הורה (שש"כ פמ"ו הע' מה), שחלילה להקל לפני 17 דקות לאחר השקיעה הנראית, והוסיף, שנהגו להחמיר ולהחשיב את בין השמשות עד 25 דקות לאחר השקיעה.

(12) ואם נולד התינוק במקום שיש סביבו הרים המסתירים את החמה ומקדימים את שקיעתה, דעת הגרש"ז אויערבך (שולחן שלמה ס"ק י אות ד) שכיון שאין החמה נראית שם קודם הזמן המופיע בלוחות, יש לחשוש שהוא ספק לילה, ולכן אם הלידה היתה בערב שבת סמוך לשקיעה, אין למול את התינוק עד יום ראשון.

(13) ואם ודאי נולד לפני השקיעה ואפילו רק דקה אחת קודם השקיעה, הורה הגר"ש אלישיב (אוצר הברית ח"א פ"ג סי' ד הע' יד) שיש למולו בשמיני. ובשבות יצחק (תוספת שבת פ"ז ס"ב אות ב) הביא דעת הגר"ש אלישיב שיש לחוש לגבי מילה שהשקיעה היא שלש דקות קודם הזמן המתפרסם בלוחות בירושלים.

וכתב בשו"ת שבט הלוי (ח"ד סי' קלד אות ג) שקשה לסמוך על השעונים, ויש לברר היטב את השעה המדויקת.

[ביה"ל ד"ה בין השמשות]

וְעוֹד אֶפְשָׁר לוֹמַר, מִשּׁוֹם דָּשֵׁם סִפֵּק חֵד הוּא⁽¹⁴⁾ וכו', כְּשֶׁהוֹצִיא הַנֶּלֶד רֵאשׁוֹן⁽¹⁵⁾ חוץ לְפָרוֹזְדוֹ⁽¹⁶⁾.

(14) והטעם שיש לדחות את המילה ליום ראשון, אף שלדעת כמה פוסקים בהפסד מרובה יש להקל לדון את 'שם ספק חד הוא' כספק ספיקא, ואין לך הפסד מרובה יותר מודחיית המילה מיום השמיני, כתב בשו"ת שבט הלוי (ח"א סי' מט) שכיון שספק בין השמשות הוא ספק שנצר מחיטרון ידיעה, אין הוא נחשב כספק ספיקא, וכמו שכתב הפמ"ג (סי' רסא א"א ס"ק א).

(15) ובגדר הוצאת הראש, הורה הגרש"ז אויערבך (נשמת אברהם ס"ק ו) שאין צריך שיצא כל ראשו, אלא די ביציאת רוב הראש. והגר"ש וואזנר (שיעורי שבט הלוי הל' גדה סי' קצד ס"י) כתב, שהכרעת האחרונים היא כשיטת הש"ך, שדי ביציאת רוב מצחו. ואם התינוק יצא הפוך, הורה הגרש"ז אויערבך (שם) שיש להחשיב את שעת הלידה לפי יציאת רוב הגוף, שהוא עד הטבור.

(16) ובגדר יציאת הראש חוץ לפרוזדור, הורה הגרש"ז אויערבך (במכתב בשו"ת קנה בושם ח"ב סי' צד) שיש לחשוש שהיא כבר משעה שיצא הראש לבית החיצון, אפילו שעדיין לא יצא לאויר העולם. והגר"ש וואזנר כתב (שם) שרק אם קושי הלידה התחיל בערב שבת, והלידה התחילה מיד בכניסת השבת, יש לחשוש שמא יצא ראש התינוק מחוץ לפרוזדור כבר מבעוד יום.

[משנ"ב ס"ק ח]

אִם גָּמְרוּ וְכוּ'⁽⁶⁾.

(5) ואם לא נגמרו שערו וצפורניו אלא לאחר הלידה, הסתפק הגרש"ז אויערבך (שולחן שלמה ס"ק ד) אם מלים אותו בשבת.

[משנ"ב ס"ק ט]

וְהוּא הֵדִין סִפֵּק בֵּן שְׂמוֹנָה סִפֵּק בֵּן תִּשְׁעָה, וְהַשְּׁעָם כָּלֵל זֶה, דְּלֹא מִחֻלְיָנָן שֶׁבֶת מִסְפָּקָא⁽⁶⁾.

(6) ולענין חילול שבת לצורך פיקוח נפש של ספק בן שמונה, ראה מה שכתבנו לעיל (סי' של ס"ק כט).

[משנ"ב ס"ק יא]

אֶפְלוּ לֹא נִגְמַר שְׁעָרוֹ וְצִפְרָנָיו מִלֵּין בְּשֶׁבֶת⁽⁷⁾ וכו', מִתַּתֵּךְ בְּכֶשֶׂר בְּעֵלְמָא הוּא⁽⁸⁾ וכו', וְנִהְיָא נִהְיָא וְנִהְיָא וְנִהְיָא⁽⁹⁾.

(7) ובאופן שיתכן שיצטרך לחלל שבת לאחר המילה משום פיקוח נפש, נמצא שמכניס את עצמו לספק חילול שבת, דן הגרש"ז אויערבך (שולחן שלמה ס"ק ה) אם מותר למולו, כיון שגם ספק פיקוח נפש דוחה שבת, ומ"מ נשאר בצי"ע.

(8) ולגבי תינוק שלא מלו אותו מחמת חולי ומת לאחר שלושים יום כתב לקמן (סי' תקכו ס"ק מט) שמותר לקבור בירט וקודם הקבורה מסירים את ערלתו, וביאר בשע"צ (שם ס"ק סז) שהוא מחתך בבשר בעלמא אלא שהיה צריך לאסרו משום שהוא מעשה חול, ומ"מ התייר משום כבודו. ולענין נפלים שנהגו לחתוך ערלתם לפני קבורתם, ראה במשנ"ב שם, ומה שכתבנו שם.

(9) וכן כתב החו"א (ו"ד סי' קנה ס"ק ב), שמלים אותו בשבת כשם שמותר לטלטלו ואינו נחשב למוקצה, וכשם שמותר לחלל שבת בשביל להצילו. וכן כתב בשו"ת שבט הלוי (ח"ח סי' צ ט"ג), שכיון שהוא שלם באבריו הפנימים מלים אותו, שמעיקר הדין אין המילה נחשבת כחילול שבת, ולכן לענין זה סומכים על האינקובטור, שאף אם הוא בן ח' מי"מ אינו נפל.

[משנ"ב ס"ק יב]

דְּכִי קְתִיב "וּבְיָוִם", אֶשְׁמִינִי קְאָי⁽¹⁰⁾.

(10) ומילה שלא בזמנה שנעשתה בשבת, כתב בשו"ת רעק"א (מהדו"ק סי' קעד) שאין לומר על כך 'אי עביד לא מהני', ולא תועיל המילה ויצטרך לחזור ולהסיף מהתינוק דם ברית, כיון שאין אומרים 'אי עביד לא מהני'

הַלְבוֹת שַׁבַּת סִימָן שֶׁל שְׁלָא

המשך מעמוד קעב

משום פסיק רישא.

וכשנותנים לתינוק לאחר הברית לשתות מהיין, דעת הגרי"ש אלישיב (אוצר הברית ח"ב פ"ט סי' יא סל"ה) שמתר לטבול את צמר הגפן בין כדי ליתנה בפי התינוק, ואין בכך משום צובע. מאידך, דעת הגרי"ג קרליץ (חוט שני ח"א פ"ט סי' א אות ג) שאין לטבול את צמר הגפן או התחבשת ביין, כיון שיש בזה משום צובע, אלא יטבול את האצבע ביין, ויתנה בפי התינוק.

2) ולענין הפרדת הערלה על ידי מחט קודם המילה בשבת, כתב בשו"ת אגרות משה (י"ד ח"א סי' קנח) שמתר לעשות כן, וכן דעת הגרש"ז אויערבך (נשמת אברהם ח"ב סי' רסד סי' ב) שמתר, כיון שאין זה פסיק רישא שיצא דם. מאידך, בשו"ת מנחת יצחק (ח"ח סי' צ) כתב שאסור לעשות כן, כיון שברוב המקרים הפרדה זו גורמת לחבורה. ובשו"ת שבט הלי (ח"ד סי' קלד סי' ה, ח"ה סי' קמח סי' ג, וח"ט סי' ריא סי' ב) כתב, שראוי לעשות כן מערב שבת, ואם אי אפשר, יש להקל באופן שאין בזה

הַלְבוֹת שַׁבַּת סִימָן שֶׁל דָּ

המשך מעמוד קעח

שמותר, ולכן התיר הרמ"א שם (ס"ג) להעמיד ביו"ט נר דולק [כדי לכבותו] במקום שהרוח יכולה לנשב בו ולכבותו. והוסיף בשעה"צ שם (סי' לא), שכן היא דעת הרבה פוסקים, ואף שהרמ"א (כאן) כתב שלא הותר גרם כיבוי אלא במקום הפסד, אין לכך מקור, והוא דעת יחיד, ולכן כתב בשעה"צ בשם המאמר מרדכי, שעל כל פנים ביריט יש להקל בזה, אפילו שלא במקום הפסד.

ולענין גרם כיבוי והבערה בשינוי זמן ההדלקה או הכיבוי על ידי שען שבת, ראה מה שכתבנו במשנ"ב לעיל (סי' רעו סי' ד), ובביה"ל (סי' רסה סי' ד) ר"ה גרם כיבוי.

ויצאו המים, ולא הותר להניח בסמוך לאש אלא כגון כלי חרס או זכוכית, שאין בזה אלא גרם כיבוי בלבד, וגרמא בדרבנן מותר.

[ביה"ל ד"ה דגורם]

דג"מ פ"ב מ"ת"ר 65.

65) ומה שלא חששו כאן שמא יכבה ממש [שמחמת חשש זה לא התירו להציל אלא מזון ג' סעודות], כתב השפת אמת (שבת קכ, א) שמאחר שמשנה מדרך הכיבוי בחול, והשינוי הוא בגוף פעולת הכיבוי, אין לחוש שמא יכבה.

וגרם כיבוי שלא במקום הפסד, כתב במשנ"ב לקמן (סי' תקיד סי' כה)

הַלְבוֹת שַׁבַּת סִימָן שֶׁל דָּ

המשך מעמוד 356

שאינו צריך תשובה כדי שלא ימנעו מלכבות, ומשמע שבלא טעם זה היה צריך תשובה, וביאר הגרי"ש אלישיב (תורת היולדת פ"ט הע' א) שכיון שמחמת הבהלה שגרמה השריפה יתכן שחיללו שבת יותר מכדי הצורך, היה לו לעשות תשובה. והגרי"ח קניבסקי (משנת פיקוח נפש תשובה כח) ביאר, שגם המכבה את הדליקה אינו צריך לעשות תשובה, ודברי המשנ"ב אינם אלא טעם מדוע אין לעשות תשובה אפילו כשרוצה לעשות כן.

ולענין המחמיר על עצמו במקום סכנה, מבואר ברמב"ם (פ"ה מהל' יסודי התורה ה"ד) שהוא מתחייב בנפשו. וכעין זה כתב לקמן (סי' תריח סי' ה) לענין חולה שצריך לאכול ביום הכיפורים ורוצה להחמיר על עצמו שלא לאכול, שעליו נאמר "אך את דמכם לנפשתיכם אדרש". והוסיף הגרש"ז אויערבך (שולחן שלמה סי' שכח סי' ד אות ג), שכשם שאין מצטערים על מילה בשבת, כך אין להצטער על פיקוח נפש בשבת.

82) וכן חולה שמתירא שחיללו עבורו את השבת, כתב לעיל (סי' שכח סי' ו) שמדברים על לבו שחובה לעשות כן, וזו חסידות של שטות להימנע מכך.

80) ועל דין זה, ציין הגרש"ז אויערבך (שולחן שלמה סי' כו), שבשו"ת הרמ"א (סי' לז) נוקט שסדרי התשובה שכתב הרוקח מיועדים למורדים ולפושעים, ולא למי שנכשל בשוגג או באונס. והחזירא כתב (תשובות וכתבים סי' מה) לגבי אדם שנכשל בשוגג, שאין אנו ראוים לתיקונים הנוכחים בראשונים, ועיקר התשובה על אי זהירות היא שימת לב מכאן ואילך, והדקדוק בשמירת השבת בכל ל"ט המלאכות הוא הטוב שבתיקונים. וכעין זה כתב הגרש"ז אויערבך (שם) שתעניות וסיגופים אינם קבועים לכל אדם, וגם לא בכל דור ולא בכל הזמנים, ונראה שצריכים לומר לבעל תשובה שהוא בעל דעת, שעליו להאמין באמונה שלימה שהקב"ה מוחל וסולח לכל השבים אליו באמת, ויחד עם צער על העבר צריך הוא להודות ולהלל לה' שנתן לו לב מבין לשוב אליו באמת.

מאידך, הגרי"ש אלישיב (קובץ תשובות ח"ג סי' עא) כתב, שיש לעשות את התיקונים המפורשים ברמ"א, אלא שלנשים יש להקל בתעניתם מאחר שהן תשושי כח. וכן דעת הגר"ש וואנר והגר"ג קרליץ (איל משולש בורר פ"א הע' לו) שנהגים תיקונים אלו אף בזמננו [וראה שו"ת אגרות משה א"ח ח"א סי' קעח].

81) ולגבי המכבה את הדליקה בשבת מחשש סכנה, כתב לעיל (סי' עו)

הַלְבוֹת שַׁבַּת סִימָן שֶׁל שְׁלָא

המשך מעמוד קעט

[משנ"ב סי' ב]

הַיְנוּ קָדָם אֲכִילַת עֶרְבִית, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב רִישׁ סִימָן שֶׁל דָּ, עֵינַי שָׁמַיִם. 2) שם כתב השו"ע (ס"א) לענין הצלה מדליקה שנפלה בשבת, שבלילה קודם הסעודה יכול להציל מזון שלש סעודות, ואם עושה כן בשחרית

לצאת בתכשיטים לרשות הרבים, שיש המלמדים עליהן זכות, שאע"פ שמעיקר הדין אסור לצאת בתכשיטים אפילו לכרמלית שמא יבואו לטלטלם ברשות הרבים, מ"מ כיון שעכשיו אין לנו רשות הרבים גמורה לדעת כמה פוסקים, אין גחרים שלא לצאת עמם לרשות הרבים שלנו.